

liti, če hoče kdo biti član telovadnega društva. Izraza še enkrat svojo hvalo telovadca iz Ljubljane za željo, da bi njun obisk kmalu imel dejanski uspeh.

Nato nastopi cela vrsta mladeničev-govornikov. Iznenadil nas je pred vsem Jožef Krol, kmečki sin iz Smarjete pri Pliberku na Koroškem, ki je prinesel pozdrave S. K. S. Z. na Koroškem, izobraževalnega društva „Lipa“ v Velikovu, bralnega društva v Dobrlivasi, Skocijanu, delavskega društva na Prevaljah in posebno od katoliško-narodnih mladeničev na slovenskem Koroškem. Na tem mladeniču, ki se v šoli ni učil slovenski ne pisati ne brati, ki ga je hlapec v domači hiši moral obojega učiti, ki pa je govoril pravilno slovensko, katera mu je tekla gladko in ljubko, kakor potoček v dolinici, smo občudovali, kaj premore navdušenost in vztrajnost. Na tako mladino zidamo boljšo bodočnost slovenskega naroda na Koroškem.

Govorili so še naslednji mladeniči: Kranjc od Sv. Bolkanka, Sparl iz Jarenine, Poljanec od Sv. Antona v Slov. gor., Brezner od Sv. Turija v Slov. gor., Rožkar od Sv. Benedikta, Hauptman od Sv. Križa nad Mariborom, Urbanič od Sv. Ane, Fr. Borke od Sv. Antona, Felicijan Jakob iz Vurberka. Izražali so z veliko navdušenostjo in s spretnimi besedami prelepe misli, ki so se gibale okoli ideje-osrednice, ideje versko-narodne.

K besedi je še bil oglašen g. kaplan Ivan Bosina, ki z ostrimi besedami ožigosa protiljudsko počenjanje slovenskih liberalcev, ki odtujujejo učeečo se mladino veri in hočejo tudi kmečko mladino vloviti v svoje zanjke. Predlaga to-le resolucijo, ki je bila enoglasno sprejeta:

„Slovenski mladeniči, zbrani na mladeniškem shodu pri Sv. Trojici, odločno protestirajo proti pohujšljivemu delovanju naših liberalcev, ki s svojimi lažinami in s svojim časopisjem spravljajo naše dijaštvo ob vero in pravo ljubezen do domovine, kakor se to godi v Celju in drugod, kakor tudi protitemu, da s hinavsko pobožnostjo priprostemu ljudstvu mečejo pesek v oči.“

Naposled se dr. Hohnjec zahvali prirediteljem in pospeševalcem mladeniškega shoda, kakor tudi vsem udeležencem ter sklene zborovanje z vsklikom: Z. S. M. naj živi in napreduje!

Mladeniški shod se je potem završil tam, kjer se je začel, v cerkvi, kjer so bile slovesne litanije s sv. blagoslovom. Bil je veličasten ter bo gotovo obrodil mnogoteri dober sad. Naj živi njegov naslednik na kakšnem drugem kraju!

Mladenškemu shodu pri Sv. Trojici, so došli sledeči brzojavni in pisarni pozdravi:

Maribor. Slovenski narod čaka boljša in lepša bodočnost, ker ima tako vrlo mladino. Živeli slovenski mladeniči, zbrani pri Sv. Trojici. Drž. poslanec dr. Korošec.

Maribor. Na tebe, zlata, o mladina — Upa tužna domovina. Slovanska brata Ciril in Metod blagoslovita vas in vaše delo! Vedno z vami mariborski bogoslovi.

Maribor. Naprej, neprestano veslajmo. Uredništvo „Našega Doma.“

Maribor. Naprej zastava slovenskih mladeničev! Bog daj obilo uspeha. Slov. kat. izobr. dr. v Studencih.

Maribor. Našim prijateljem, katoliško-narodnim mladeničem pošilja rodoljubne pozdrave uredništvo „Slov. Gospodarja.“

Ob enem pa se je tudi rešilo servitutno vprašanje. Kmetje so namreč imeli staro pravico, v graščinskih gozdih sekati drva in pasti živino. To pravico pa so morali zopet graščaki odkupiti kmetom, oziroma jim odstopiti primerne dele gozda; le tam, kjer prave mere omenjene pravice ni bilo dognati, je smelo ostati pri starem, toda le s tem pogojem, da ne bo trpelo gozdarstvo.

Kmeti si torej popolne svobode zares ni kupil težko; ali pa mu je tudi prinesla one blagovitosti, ki se mu je obljubovala, je vprašanje, na koje si naj sam da odgovor; po 60letnem izkustvu mu je to že mogoče. Zanimivo je slišati, kako se je tedaj, ko je odprava podložništva bila zakonito proglašena, izrazil modri in kmetu iskreno udani nadvojvoda Ivan: „dejal je: „Na eni strani so se kmetu odvzele dolžnosti, ki jih je bil vajen in ki so ga tlačile; glejte, da ga za to v njegovih upih ne prevarite, nalože mu večje! Dolžnosti, ki so je doslej nosile gosposke, kakor uprava, patronati, šole, navadnosti, podpore itd., nehajo ter odslej zadenejo državo, ki bo si pa sredstev za nje zopet morala iskati pri kmetih.“ Vsaka stvar pač ima dve strani, solčno in senčno; gotovo je, da bi danes, ko je posle tako težko dobiti in so tako dragi, tlaka bila silno težavna; na drugi strani pa je zopet davek zelo občuten, kajti vsaka blagodat, ki si jo kmet danes po državi naklanja, ga stane denar. Vstled tega je po odpravi podložništva gospodarstvo kmetovo postalo čisto denarno in življenje njegovo hudo boj za denar, tem huji, ker v njem navadno podleži oni, ki je manj prekanjen in ki se drži pota poštenosti.

(Dalje prihodnjik.)

Wildon. Vsem na shodu zbranim mladeničem pošiljata iskrene pozdrave Janko Wela in Lojze Pos.

Buče. Praznik mladeničev bodi pozdravljen. Zveza naj zveže srca in razum. Živeli, slovenski mladeniči na zborovanju pri Sv. Trojici. Krepek F., Korošec J.

Zavrč. Slovanska apostola sv. Ciril in Metod naj izprosita, da bi mladeniški shod obrodil obilno dobrega sadu. Bralno društvo v Zavrču.

Slovenska Bistrica. Mladeniči, le krepko naprej, veri in domu zvesti vselej, naj Zvezo nam Bog blagoslovi, da pridejo lepši nam dnovi. Laporski mladeniči.

Rožni dol pri Köflachu. Zbranim tovarišem pošiljamo iskrene pozdrave. Zalosti nas, da se mi ne moremo tega shoda udeležiti. Mnogo slovenskih mladeničev v Rožnem dolu. Ferdinand Fras.

Zader v Dalmaciji. Zadržan na orožnih vajah vas vrle in neustrašene mladeniče, vas hrabre bojevnike za našo sveto stvar najprisrčneje pozdravljam. Iskreno želim, da bi se vsi mladeniči Slovenskih goric zbrali pod zastavo Z. S. M. Mladeniči! V združenju je moč, v združenju je naša zmaga, v združenju je bodočnost naše domovine. Vrli mladeniči, le vedno neustrašeno naprej! Franc Makso Krambergar.

Suša.

Kakor drugi poslanci, tako so tudi poslanci Slovenske kmečke zveze glede suše na Spodnjem Štajerskem opozorili vlado, da začne pravočasno s podporo akcijo za hudo prizadeto kmečko prebivalstvo. Poslanci Rožkar, dr. Korošec, Pišek, dr. Benkovič in tovariši so stavili ta-le nujni predlog:

„Slabe posledice letošnjega vremena so se tudi že na Spodnjem Štajerskem pokazale v taki obliki, da nas obljajajo težke skrbi zaradi bližnje bodočnosti našega kmečkega prebivalstva.

Nastopilo je že pomanjkanje krme. Če se tudi vreme spremeni, dobljena krma ne bo zadostovala. V prvi vrsti preti torej nevarnost nadaljnemu razvoju naše živinoreje. Naši posestniki, kakor mnogi samostalni kmečki delavci, n. pr. viničarji, so se zadnji čas s posebno vnemo posvetili živinoreji in so si z velikimi žrtvami priskrbeli mnogoštevilne živine. Sedaj pa sila že terja od naših živinorejcev z britko nujnostjo, da zmanjšajo pod srmatno nizkimi cenami število svoje živine. Košnja je dala letos le četrtino, v krajih s posebno ugodnimi razmerami komaj polovico navadne množine sena. To seno pa se mora mnogokje že sedaj uporabljati, ker je paša ožgana in je vsaka zelena krma postala žrtev suše.

Nihče se ne bo čudil, da so živinski rejmi prenapolnjeni in da so živinske cene strašno padle.

Pomanjkanje krme se ne bo odstranilo, če se tudi sedaj še vreme ugodno spremeni. Suša, ki vlada, je uplivala na vse rastlinstvo, ki pride za živino v poštev in ki se je spraviti letos pod streho; tudi nadaljno dobavo krme je uničila ali vsaj znatno omejila.

Z ozirom na te okolnosti smatramo za najsvetejšo dolžnost države, da stori najhitreje vse korake, da reši našo živinorejo pretečega propada.

Vendar ne samo akcija v svrhu, da se prepriča v naših krajih pomanjkanje krme, je potrebna, ampak tudi vse predpriprave se naj izvršijo, ki so potrebne, da se omili neizogibna beda, ki splošno preti letos našemu ljudstvu. Žitne vrste so dale le srednjo letino, oves in ječmen sta ostala za najskromnejšimi pričakovanji. Turšica in krompir sta vsled suše zaostala v rasti, in slaba letina je gotova stvar. Celotno trte in sadna drevesa so trpela v suši, jagode in sadje odpada. V vsakem oziru se je torej bati slabe letine.

Naše prebivalstvo na kmetih stoji torej pred žalostnimi časi, pomanjkanje in beda se mu bližajo. Le hitra in pa blagohotna pomoč bi se znala zadržati najhujše bedno stanje.

Kot sredstva za odpravo smatramo: takojšnje ustavljanje davčnih eksekucij, popolen odpis davkov, in vsa ona sredstva, ki jih je navedla c. kr. kmetijska družba v svoji ulogi na c. kr. poljedelsko ministrstvo z dne 24. junija 1908, št. 2447.

Na podlagi teh izvajanj stavijo podpisani poslanci predlog:

Visoka zbornica naj sklene: C. kr. vlado pozivamo, da pride kmečkemu prebivalstvu na Spodnjem Štajerskem (okrajna glavarstva Maribor, Ljutomer, Konjice, Ptuj, Celje, Slovenjgradec), ki je vsled pomanjkanja krme in splošne slabe letine hudo prizadeto, z vsemi sredstvi na pomoč, ki so ji na razpolago.“

Državni zbor.

Zbornica je slabo obiskana. Na dnevnem redu so različni nujni predlogi, ki so jih stavili poslanci, ki so s sedanjem vlado nezadovoljni. Nujni predlogi se ozirajo večinoma na zadeve, ki so res nujne, ki pa se z nujnim predlogom nikdar ne rešijo in ne morejo rešiti. Ako se nujni predlogi tudi sprejme, se ne doseže več, nego da se vlada po-

zove, naj v tej ali oni zadevi hitro postopa. Tudi češki Nemci so vložili več predlogov zaradi jezikovnih razmer na Češkem. Toda ne gre se jim v trenutku toliko za to zadevo, kakor za to, da pokazejo svojo nezadovoljnost z nemškimi ministroma Pradetom in Deršatom, ki sta jim že predolgo ministra. Drugi možje bi radi, postali ministri, da vlečejo mastne ministrske plače.

Suša dela poslancem veliko skrbi in splošno se trudijo, da bi obvarovali ljudstvo bede. Tudi naši slovenski poslanci so v tem oziru stavili svoj nujni predlog. V njem se ozirajo tudi na vlogo c. kr. kmetijske družbe za Štajersko, ki se je vposlala poljedelskemu ministru. Družba zahteva v njej: dovoz sena in slame v kraje, kjer je pomanjkanje; dovolitev znižanih tarifov na železnicah za prevajanje krme; podpore; dobavo travnih semen; natančne poizvedbe o škodi; prepoved izvoza krme iz Avstrije; neovirano klanje domače živine in prodaja taiste; dobava otrobov od c. kr. vojaškega orarja itd. Tudi naši poslanci so se pridružili tem zahtevam.

Poslanec Rožkar in dr. Korošec sta interpelirala finančnega in ministra notranjih zadev, ako je voljan finančni minister ustaviti nadaljne davčne iztirjatve od po suši prizadetih, in določiti da se njim odpiše tekoči davek po razmerju škode. Nadalje, da poskrbita oba dva za zadostno podporo tistim, ki pridejo v bedo.

Poslanec dr. Korošec in Rožkar sta nadalje stavila interpelacijo, da se pri podpori vsled pomanjkanja krme in pomanjkanja živeža ozira tudi na samostojne kmečke delavce, n. pr. na viničarje in druge.

Somišljeniki! Somišljenice!
Zahtevajte v vseh prodajalnah in tobakarnah vžigalce „Slovenske krščanske socialne zveze“: V korist obmejnim Slovencem!

Politični ogled.

Malá politična naznanila.

Dne 3. julija: Poljedelski minister Ebenhoch je izjavil danes v zbornici, da poizveduje po vseh kronovinah, koliko škode je prizadela suša poljedelstvu. — V Pragi je zborovala trgovsko-politiška centrala o trgovsko-politiških vprašanjih. — Dunajski magistrat je prepovedal laškim branjevcem na Dunaju, ker so sklenili med seboj kartel v škodo domačim branjevcem, branjišča.

Dne 4. julija: Poslanec dr. Benkovič je vložil nujni predlog za po toči oškodovane posestnike na Bizeljskem. — Ruski ministrski svet je sklenil, da predloži dumi načrt zakona o delavskem zavarovanju.

Dne 5. julija: V Pragi se je otvoril danes drugi češko-slovanski ženski shod. — Papež Pij X. je izjavil nasproti kapiteljno vaticanske bazilike, ki mu je poklonil Petrov novič, 10.000 lir, da občuduje baziliko sv. Petra in da želi, da počiva v cerkvi sv. Petra.

Dne 6. julija: V praškem nemškem gledališču je med predstavo nastal vsled tega, ker dame niso hotele odložiti svojih visokih klobukov, tak škandal, da so merali s predstavo prenehati. — Srbsko vojno ministrstvo je sklenilo, da se na novo uniformira vse srbsko častništvo. — V Paragvaju v južni Ameriki je vzbruhnila vojaška revolucija.

Razne novice.

* **Vollna pravica za štajerski železni zbor** je sicer že dolgo na dnevnem redu, a Narodna stranka se vedno nima o njej jasnih pojmov, kakor nam to dokazuje govor dr. Božiča na zboru liberalnih zaupnikov dne 28. junija v Celju. Narodna stranka se je popolnoma postavila na podlago, ki jo zavzema nemška večina, in si dovoljuje le nekatere poprave na njej. Tako delajo kratkovidni ljudje, ne pa opozicija, ki hoče za svoj odpor imeti tudi zaslanbo v ljudstvu. Velik narodnjak dr. Božič je zahteval v Celju v imenu Narodne stranke enega poslanca za slovenske trge in mesta, v splošni skupini štiri in v kmečkih občinah deset slovenskih poslancev. Iz tega se vidi, da je Narodna stranka že pustila past slovenske zahteve glede veleposestva in obrtnih zbornic, sicer pa se, izvzemši števila slovenskih poslancev popolnoma postavila na stališče nemških nacionalcev. Seveda pa zahteva ta „bogatboječa“ stranka tudi, da se odvzamejo skofovm virilni glasovi. Bodite na eeli črti narodni in demokratični, s polovičarstvom pa ne bodele dosegli nobenih uspehov! Nezrela politika Narodne stranke nam more samo škodovati.

* **Profesorski izpiti iz naravoslovja** je naredil g. Peter Sorli, član „Zarje“ v Gradcu. Cestitamo!

* **Razpisano je mesto učiteljice v Sali, pošta Ptuj.** Prošnje do 30. t. m. — V Veržuju, p. Križevci je razpisano mesto nadučiteljca in šolskega vodje.